

Denna sida = Missivet vid utskicket
Följande sidor = Frågorna, samt våra kommentarer

2022-05-23

Vad vill Ölandspolitikerna i olika miljöfrågor?

Ölands naturskyddsförening vill ge väljarna den 11 september hjälp att göra ett för vår miljö riktigt val av parti. Därför ber vi er, kära politiker, att försöka ge klarhet var ni står i olika angelägna miljöfrågor. Dessa har tagits fram av hela vår styrelse.

Svaren bör i första hand, och helst, spegla hur ni lokalt ser på frågorna, inte vad det ”centrala” partiprogrammet säger.

Enkäten skickar vi till alla partier i bägge kommunerna (med fullmäktigeplats), vilket i flera fall innebär att den går till flera personer i ett parti/kommun, pga osäkerhet vem som är lämpligast att svara. Ni kan naturligtvis skicka den vidare till annan person inom ert parti/kommun, men ge helst bara ett svar från ”respektive kommuns partigrupp”.

Skicka svaren, ifyllda (ev. expanderat) efter enkätens respektive frågor eller separat, digitalt eller på papper, senast 13 juni till

Jan Herrmann

jan.herrmann@lnu.se

Strandvägen 2 J

386 31 Färjestaden

Vid oklarhet, kontakta Jan per mail, eller på tel. 070 678 19 89.

Glöm inte att skriva vilket parti och kommun ni svarar för.

Resultatet kommer att sammanställas och föras ut till media och andra kanaler. Uteblivna svar kommer att följas av en påminnelse.

Vi hoppas alltså, för er egen skull, och miljöns, att ni ser denna enkät som ett bra sätt att visa att ni vill arbeta för en bättre Ölandsmiljö, utifrån ett starkt politiskt engagemang och ansvar i miljöfrågorna, och efterhand också visar detta i er viktiga roll som politiker.

Lycka till hälsar

Jan Herrmann, ordf.

Övergripande generella miljöpolitiska ambitioner för Öland, samt våra kommentarer på dessa. (Det som kanske kan förväntas?)

Observera att alla elva svaren på enkäten finns *in extenso* i dokumentet ”Del 3.”

1. Miljömål

Sedan ett par decennier har vi 16 st miljömål, se <https://www.sverigesmiljomal.se>, som vi alla ska jobba mot, såväl nationellt, regionalt som lokalt, dvs även kommuner och alla dess olika enskilda och ”kollektiva” aktörer. Vilka tre miljömål anser Ditt parti vara de lokalt viktigaste att kommunen arbetar med under kommande mandatperiod? Hur anser ni att det arbetet bäst kan ske, och hur kan Ditt parti bidra?

”Frekvens”

Vilka tre miljömål

är viktigast, enl partiet:	V-Bo	V-Mö	S-Bo	S-Mö	C-Bo	C-Mö	FÖL	L	KD	M-Bo	M-Mö
Begränsad klimatpåv.	6,5	x	x	x		x		x		(x)	x
Rikt odlingslandskap	6			x	x	x		x	x		x
Ingen övergödning	4,5		x		x		x		x	(x)	
(Myllrande) våtmarker	2,5	x	(x)	x							
Grundvatten	2,5		(x)			x			x		
Hav i balans	2							x			x
Giftfri miljö	1				x						
Rikt växt- och djurliv	1						x				
Lev. sjöar och v-drag	0,5	(x)									

Kommentarer:

Av Sveriges 16 st miljö kvalitetsmål (länk ovan) finner glädjande nog flest partier *Begränsad klimatpåverkan* som viktigast, med *Ett rikt odlingslandskap* strax efter. Det senare målet framhävs mer frekvent av de borgerliga, men känns oklart om man mest avser hög biologisk mångfald eller avkastning. Något färre partier framhäver *Ingen övergödning* eller *Myllrande våtmarker*, de senare bara av S eller V. Förvånansvärt få för fram grundvatten, havet eller vattendrag som viktiga mål.

Nästan alla svar gav tre förslag ur de nationella miljö(kvalitets)målen, men främst Mörbylångas socialdemokrater blandade ihop dessa med FN:s globala mål, förvisso beslätade, men ändå fel. I vissa fall fanns utvecklingar och detaljkommentarer som bäst hade platsat som svar på annan fråga, och vice versa, vi har då försökt flytta svaret, kanske med lite generös tolkning. Parentes (x) beror på oklara svar.

2. Strandskydd (= SS)

På Öland gäller generellt ett strandskydd (mot byggnation) på 300 meter, från vilket kommunen kan ge dispens. Anser Ditt parti att kommunen ska vara frikostig(are) eller restriktiv(are) med dispenser? Varför?

Partiernas åsikter:	V-Bo	V-Mö	S-Bo	S-Mö	C-Bo	C-Mö	FÖL	L	KD	M-Bo	M-Mö
Behåll/öka restriktivitet	x	x		(x)							
Släpp SS, spec. kusten				x	x					x	x
Släpp SS va-drag o våtm.	(x)		x		x				x		
Lokalt anpassat SS						x		x			

Kommentarer:

Restriktivitet föreslås bara av icke-borgerliga partier, medan de borgerliga vill se att strandskyddet i varierande grad släpps, speciellt vid kusten. Att släppa strandskyddet vid vattendrag och våtmarker framförs från bägge politikergrupperna.

KD föreslår att en nyanlagd våtmark ska inte åsättas strandskydd förrän efter 30 år.

Parentes (x) beror på oklara svar.

3. Biologisk mångfald

Minskning av biologisk mångfald anses vid sidan av klimatförändringar som det allvarligaste hotet mot vår miljö. Vad anser Ditt parti att kommunen under kommande mandatperiod kan/bör göra för att motverka de förändringar som ger minskad biologisk mångfald i följande miljöer, beakta gärna även de som kommunen inte äger.

Skogsmiljöer, vilka konkreta åtgärder?

Öppna marker (vägkanter, äng, hage m.fl.), vilka konkreta åtgärder?

Havsmiljöer, vilka konkreta åtgärder?

Sötvattenmiljöer, vilka konkreta åtgärder?

Tätorters miljöer (parker och andra grönytor, skolgårdar, trädgårdar, gatukanter, mellan husen), vilka konkreta åtgärder?

Partiernas åsikter:

Här har partierna tillsammans gett totalt 16 olika förslag/kommentarer (hur man gynnar/vill gynna biologisk mångfald), se nedan, dock utan parti-koppling, utan detta kan ses i svaren.

Kommentarer:

Givetvis motsätter sig ingen sig att gynna biologisk mångfald. Dock kan konstateras att ängsmarker (inkl. pollinatörer) avses gynnas av 9 partier, tämligen lika mellan borgerliga och icke-borgerliga. Våtmarker 3 röster. Övriga förslag får vardera 1 (-2) röster, de är: ökad vattentillgång, gynna markägare/brukare, skolutbildning, klimatförändringarna (?), gynna ädellövskogen, kommunal naturvårdsplan, restaureringar, minskat trålfisket, grönplanering, vattenplanering, plockhuggning, minskad N- och P-belastning,

4. Vindkraftverk

Ett fossilfritt samhälle kräver en snabb ökning av elenergi. Hur ser Ditt parti på det ökade trycket på vindkraftsetableringarna på och kring Öland? Om den kommunala veto-rätten används för att stoppa rekommenderade eller möjliga lokaliseringar av vindkraftverk - hur ska vi enligt Ditt parti klara energiförsörjningen och klimatutmaningarna? Beakta såväl land som hav.

Partiernas åsikter:

Nästan alla hyllar (oftast kraftfullt!) vindkraft till havs (ingen nämner uttryckligen vad man anser om landbaserade), dock i några borgerliga fall poängteras att kommunen skall ha vetorätt. Dock poängterar flera (mest icke-borgerliga) att "utsikts-argument" och "mindre sakliga argument" (samma sak?) bör/behöver inte tas hänsyn till.

Kommentarer:

M-Mö är dock tveksamt till Nya Utgrunden och Kalmarsund över huvud taget.

KD menar att vi man ska ta "paus" pga vi har överskott av förnyelsebar energi (stämmer detta?).

Flera för fram tanken att en (större?) del av ”förtjänsten” bör stanna på ön.
L föreslår en utredning och vindbruksplan för Öland.
FÖL anser sig inte ha kompetens att uttala sig.
Här pläderas för kärnkraft, fyra borgerliga svar, samt solceller av tre, varav två från borgerligt håll.

5. Fossilfrihet

Vilka åtgärder kommer Ditt parti att föreslå för att under kommande mandat-period minska användningen av fossila bränslen i kommunen (både inom och utom den offentliga sektorn).

Partiernas åsikter:

Här har partierna tillsammans gett totalt 12 olika förslag/kommentarer hur man gynnar/vill gynna fossilfrihet, se nedan.

Kommentarer:

Givetvis är alla inställda på att gynna fossilfrihet, de mest frekventa är laddplatser (8 röster), biogas (6) och kommunens fordon (6), alla med viss övervikt för borgerliga (delvis pga fler sådana svar). Att gynna/utreda vätgasenergi-produktion lyfts fram i 3 svar (varv 2 från V), solceller av 3 (icke-borgerliga), samt alltså alternativet kärnkraft av några, se fråga 4. I övrigt olika förslag i enstaka (-två) svar, de är: energieffektivisering, mer fossilfri kollektivtrafik, bättre upphandling, mer vindkraft, fossilfrihetsmål, skärpt energi- och klimatstrategi. Ingen berör hur man kan få privata att bli mer fossilfria....

6. Övergödning

Vilka åtgärder kommer Ditt parti att driva för att under kommande mandatperiod minska övergödningen av söt- och saltvatten (pga jordbruk, reningsverk, dagvatten, bilism, sjöfart, industrier, konsumtion m. fl.).

Partiernas åsikter:

Här har partierna tillsammans gett totalt 10 olika förslag/kommentarer (hur man vill/kan motarbeta övergödning), se nedan.

Kommentarer:

Våtmarker föreslås i 6 svar, biogas i 6 svar, och återanvänd spill- och/eller dagvatten i 5 svar, alla ungefär lika mellan borgerliga och icke-borgerliga. Resterande 7 förslag får vardera 1 (-2) röster, de är: musselodling, skolutbildning, ökad jordbrukarkompetens, minskad tillförsel av N och P, mer VA-utbyggnad, återbruk och mer kollektivtrafik.

7. Avfallshantering

Hur kan Ditt parti bidra till att synliggöra att det är allas ansvar att förbättra avfallshanteringen, att den blir mer ”cirkulär” (se <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/vad-menas-med-cirkular-ekonomi/>) genom bättre sopsortering och mer återvinning? Beakta såväl offentliga (t. ex. skola, kommunens olika kontor, kostenhet, äldreomsorg, bibliotek) som privata aktörer (t. ex. företag, affärer, lantbruk, samt alla i sina hem); vilka ser ni som viktigast att arbeta med, och hur? Varför?

Partiernas åsikter:

Här har partierna tillsammans gett totalt 9 olika förslag/kommentarer (hur man vill/kan förbättra avfallshanteringen), se nedan, dock utan parti-koppling.

Kommentarer:

De något mer frekvent framförda förslagen på åtgärder är ökad sortering (på olika håll), 4 röster, och utbildning/information, 3 röster. Övriga förslag fick vardera (1-) 2 röster, de är: hushållsnära insamling (eller del av sortering?), minskad konsumtion, minskat matsvinn, besökares sop-betalning, skärpt upphandling, mer återbruk. De små frekvenserna tillåter föga partikoppling.

8. Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Begreppet används för att skapa förståelse för att människors överlevnad och välmående är beroende av de tjänster som fungerande ekosystemen ger. Fungerande ekosystem som levererar ekosystemtjänster är avgörande för att kunna hantera olika utmaningar kopplade till exempelvis klimatförändringar och mark- och resursanvändning.

Exempel på ekosystemtjänster är näringsämnens cirkulering, vattnets kretslopp och tillgång, fotosyntes, insektspollinering, jordmånsbildning, ved och virke, foder, gödsel, mineraler och energi, kolupptagning, klimatreglering, nedbrytning av avfall, rening av vatten och luft. (Flera av dessa är egentligen beroende, eller resultat av, fotosyntesen.) Men även rekreation, friluftsliv, kulturarv, samt estetiska och andliga upplevelser bör räknas in, om än nästan omöjliga att värdera i pengar. Se mer på <https://www.naturvardsverket.se/ekosystemtjanster>.

Har Ditt parti en lokal strategi, eller avser att ta fram en sådan, för att upprätthålla fungerande ekosystem och ekosystemtjänster?

Denna fråga var nog lite överkurs, och flera visade att man hade svårt att greppa vår tanke. Flera svar speglade dock att, mer eller mindre vagt utsagt, olika mer eller mindre utpekade exempel i frågorna 1-7 rimligen gynnar olika ekosystemtjänster, även om inte alltid så uttalat skrivet. Och det kan man väl hålla med om, även om kopplingarna i vissa exempel är lite skakiga och hoppfulla. Men vi tycker att man därmed har iaf fattat lite av vad handlar om?

Inget svar visar på någon strategi för ekosystemtjänster, men som svar här nämns t. ex. handlingsprogram för naturvård (L), hållbarhetspolicy (C-Bo), klimat- och energistrategi (C-Bo), löfte om handlingsplan för att bibehålla lokala ekosystem och ekosystemtjänster (M-Mö), hållbarhetsberedning (V-Bo), koldioxidbudget (S-Mö, se fråga 5). Dessa förslag är i flera fall bredare kommunala grepp, som partiet ger support, eller anser sig ligga bakom! V(-Mö?) utlovar att i sommar komma med en lokal strategi för fungerande ekosystem. FÖL anser sig inte ha kompetens att uttala sig.

Vi ser i övrigt ingen tydlig möjlighet att kommentera frekvenser eller partikoppling, förutom det nyss sagda om exempel, dvs man får gå till dessa respektive frågor.